

Ροτόντα

<https://www.youtube.com/watch?v=h8aGl9g0MdY>

- Κτίστηκε στα χρόνια του αυτοκράτορα Γαλέριου γύρω στο 304, ενώ προοριζόταν ως Μουσουλείο του Γαλέριου. Ωστόσο, εξαιτίας του θανάτου του Γαλέριου το 311, η Ροτόντα έμεινε κενή χωρίς χρήση. Αργότερα χρησιμοποιήθηκε με διαφορετική λειτουργία από λαούς της εγγύς ανατολής.
- Στα τέλη του 4ου αιώνα, την εποχή του Θεοδοσίου Α' και αφότου στη Θεσσαλονίκη είχε επικρατήσει ο Χριστιανισμός, η Ροτόντα μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό και τότε έγιναν στο μνημείο ορισμένες μετασκευές, που ήταν αναγκαίες για τη νέα λατρεία. Έτσι έγινε διάνοιξη της ανατολικής κόγχης και προσθήκη του ιερού, ενώ ανοίχτηκε και η αντίστοιχη δυτική κόγχη και δημιουργήθηκε νέα είσοδος. Ακόμη, σε απόσταση οκτώ μέτρων από τον τοίχο κατασκευάστηκε εξωτερικά ένας άλλος χαμηλότερος κυκλικός τοίχος που δεν υφίσταται σήμερα. Ο χώρος ανάμεσα στους δύο τοίχους στεγάστηκε και, με τη διάνοιξη των υπολοίπων κογχών, δημιουργήθηκε ένα περιμετρικό εξωτερικό κλίτος. Τέλος κατασκευάστηκαν τα περίφημα ψηφιδωτά του μνημείου, που κοσμούν καμάρες κογχών, τοξωτά ανοίγματα φεγγιτών και τον μεγάλο θόλο. Θεωρείται πως ο αρχικός σκοπός ήταν η χρήση του ως βαπτιστήριο των πιστών Χριστιανών της Θεσσαλονίκης.

Καμάρα (Αψίδα του Γαλέριου)

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά μνημεία της Θεσσαλονίκης είναι η Θριαμβική Αψίδα του Γαλερίου, γνωστή και ως Καμάρα, που βρίσκεται στην πάνω πλευρά της οδού Εγνατίας και σε μικρή απόσταση από την Ροτόντα. Αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά σημεία συνάντησης των κατοίκων και επισκεπτών της πόλης.

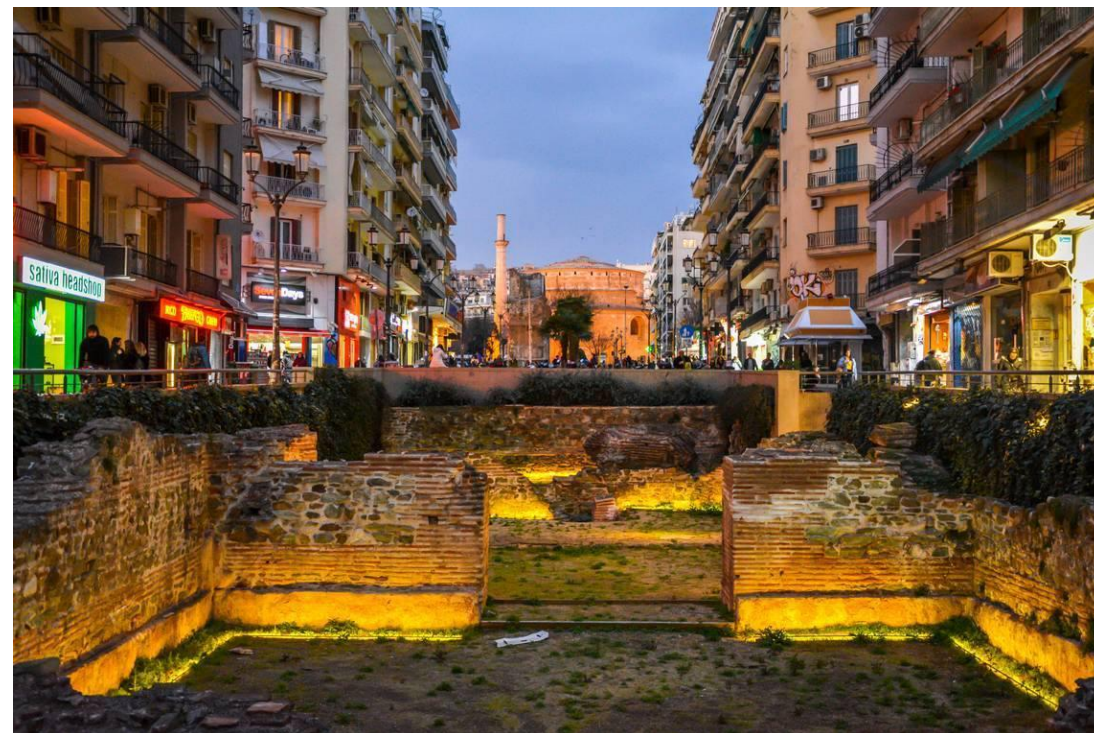
Η Καμάρα είναι κτίσμα της εποχής της Ρωμαϊκής «Τετραρχίας» (αρχές 4ου μ.Χ. αιώνα) και αποτελεί το ένα σκέλος (δυτικό) μίας στεγασμένης στοάς, που σχηματιζόταν από αψίδες και τόξα. Κατασκευάστηκε για να τιμηθεί ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας Γαλέριος, όταν αυτός επέστρεψε νικητής στην πόλη (περί το 306 μ.Χ.) μετά από πολέμους του κατά των Περσών. Η θριαμβική αυτή αψίδα ήταν τοποθετημένη κάθετα στην αρχαία Εγνατία, που διέσχιζε την πόλη (δυτικά προς ανατολικά) και αποτελούσε μέρος του λεγόμενου Γαλεριανού συγκροτήματος (Ρωμαϊκά Ανάκτορα), που αναπτύσσονταν κύρια νοτιοδυτικότερα, στις σημερινές πλατείες Ναυαρίνου και Ιπποδρομίου.

Πλατεία Ναυαρίνου

Κατηφορίζοντας από την Καμάρα προς την Τσιμισκή συναντάμε την γνωστή σε όλους Πλατεία Ναυαρίνου Θεσσαλονίκης ή αλλιώς τον Πεζόδρομο Δημητρίου Γούναρη. Η πλατεία βρίσκεται δίπλα στο ανάκτορο του Ρωμαίου Καίσαρα Γάιου Γαλερίου Ουαλέριου Μαξιμιανού (250 – 311 μ.Χ) και κοντά στον ιππόδρομο, δύο μνημεία από τα οποία σώζονται ελάχιστα τμήματα αφού η οικοδομική δραστηριότητα των δεκαετιών του 50 και του 60 κατέστρεψαν αδικαιολόγητα μεγάλα κομμάτια αυτής της αρχαίας κληρονομιάς. Το ανάκτορο είναι ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της Ύστερης Αρχαιότητας. Πρόκειται για ένα μεγάλο οικοδομικό συγκρότημα, η κατασκευή του οποίου ξεκίνησε στο τέλος του 3ου με αρχές του 4ου μ. Χ. αιώνα, όταν η Θεσσαλονίκη, λόγω της στρατηγικής γεωγραφικής της θέσης, ήταν, κατά τη διάρκεια δύο χρονικών περιόδων (299-303 και 308-311 μ.Χ), έδρα του ανατολικού τμήματος της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Σύμφωνα με τις πηγές στο ανάκτορο διέμεναν σημαντικοί αυτοκράτορες του 4^{ου} μ.Χ. αιώνα, μεταξύ των οποίων και ο Θεοδόσιος Α'.

Η πλατεία αποτελεί σημείο αναφοράς για την πολή και η φήμη της οφείλεται κυρίως στο ότι πρόκειται για την πιο πολύσύχναστη πλατεία αφού προσελκύει ανθρώπους διαφορετικής ηλικίας και κουλτούρας που μεταφέρουν μία εναλλακτική προσέγγιση και ζωντάνια στον χώρο.

Αγία Σοφία Θεσσαλονίκης

- Ο ναός της Αγίας Σοφίας βρίσκεται στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, στη συμβολή του ομώνυμου δρόμου με την οδό Ερμού. Είναι αφιερωμένος στον Ιησού Χριστό, τον αληθή Λόγο και τη Σοφία του Θεού, ενώ έχει κτιστεί στη θέση μιας μεγάλης πεντάκλιτης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, πιθανόν του 5ου αιώνα μ.Χ., η οποία καταστράφηκε μάλλον από σεισμό γύρω στο 620-630. Η παλαιότερη γραπτή μαρτυρία σχετικά με τον ναό ανάγεται στα τέλη του 8ου αιώνα, όμως τα αρχαιολογικά δεδομένα αποδεικνύουν ότι η ανέγερσή του πραγματοποιήθηκε έναν αιώνα νωρίτερα. Από τον 8ο αιώνα έως τις αρχές του 16ου αιώνα η Αγία Σοφία υπήρξε η «Μεγάλη εκκλησία» της Θεσσαλονίκης, δηλαδή ο μητροπολιτικός ναός της πόλης. Κατά τη διάρκεια της ενετοκρατίας (1204-1224) μετατράπηκε προσωρινά σε καθεδρικό ναό των καθολικών, ενώ το 1523 έγινε μουσουλμανικό τέμενος. Ως τζαμί λειτούργησε μέχρι το 1912 και την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, οπότε και αποδόθηκε εκ νέου στη χριστιανική λατρεία. Το μνημείο υπέστη καταστροφές από πυρκαγιά το 1890, αλλά αναστηλώθηκε μερικά χρόνια αργότερα. Το 1988 ο ναός ανακηρύχθηκε Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς από την UNESCO.

Αγία Σοφία Θεσσαλονίκης

- Η εκκλησία της Αγίας Σοφίας ανήκει σε έναν μεταβατικό αρχιτεκτονικά τύπο, αυτόν του σταυροειδούς ναού με τρούλο και περίστω, είναι μάλιστα το πιο σπουδαίο μνημείο αυτής της ομάδας θρησκευτικών κτηρίων και το μόνο που σώζεται σχεδόν ολότελα ακέραιο. Εξωτερικά, πρόκειται για ένα βαρύ κυβικό οικοδόμημα· στη βορειοδυτική του γωνία υψώνεται ένας πυργίσκος που κατασκευάστηκε επί τουρκοκρατίας και αρχικά – όταν ο ναός λειτουργούσε ως τζαμί – αποτελούσε ίσως μιναρέ. Εσωτερικά, η εκκλησία έχει τετράγωνη κάτοψη και διαθέτει νάρθηκα στη δυτική πλευρά, τρία κλίτη στον κυρίως χώρο και τριμερές Ιερό Βήμα στα ανατολικά, με μία μεγάλη κεντρική αψίδα που πλαισιώνεται από δύο μικρότερες. Στο μεσαίο κλίτος, το οποίο είναι διευρυμένο σε σχέση με τα πλαϊνά, σχηματίζεται ένας σταυρός και υπάρχουν τέσσερις ογκώδεις γωνιακοί πεσσοί που συγκρατούν – με τη βοήθεια ημικυλινδρικών καμάρων και σφαιρικών τριγώνων – τον τρούλο.
- Η ζωγραφική διακόσμηση του ναού υλοποιήθηκε σε διαφορετικές εποχές και παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον. Αξιοσημείωτο είναι το ανεικονικό ψηφιδωτό από την περίοδο της Εικονομαχίας (τέλη 8ου αιώνα) στην καμάρα του Ιερού Βήματος· ωστόσο, το έργο που αναμφίβολα ξεχωρίζει είναι το ψηφιδωτό της Ανάληψης στον τρούλο, μία μεγαλειώδης και εντυπωσιακή πολυπρόσωπη παράσταση των τελών του 9ου αιώνα, η οποία συνάμα αποτελεί μία από τις κορυφαίες συνθέσεις της βυζαντινής τέχνης. Στον νάρθηκα της εκκλησίας διατηρούνται λιγοστές τοιχογραφίες του 11ου αιώνα με μορφές αγίων μοναχών και τοπικών αγίων της Θεσσαλονίκης.

Πλατεία Αριστοτέλους

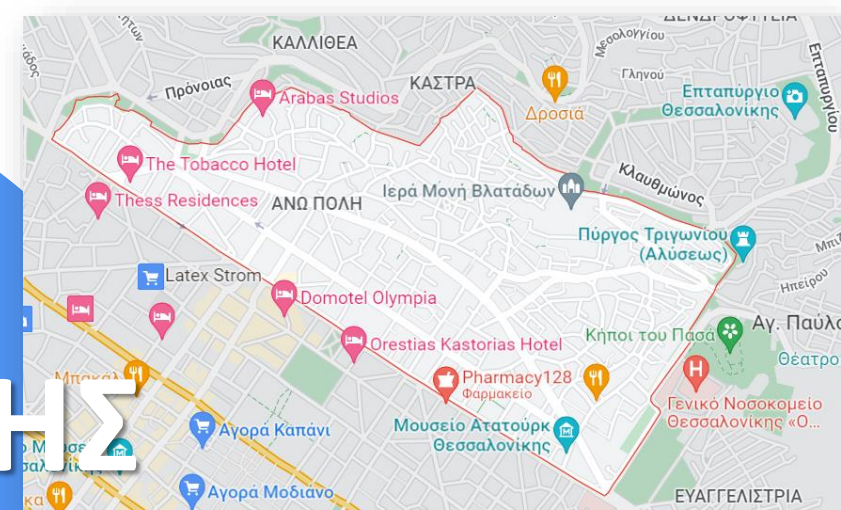
- Η Πλατεία Αριστοτέλους είναι μία από τις κεντρικές πλατείες της Θεσσαλονίκης. Ξεκινά από τα ημικυκλικά κτίρια στα βόρεια της οδού Μητροπόλεως, η οποία την διασχίζει στο σημείο αυτό, και συνεχίζεται μέχρι την λεωφόρο Νίκης, στην θάλασσα. Η πλατεία αποτελεί ένα δημοφιλές σημείο για τους τουρίστες και τους ντόπιους, με πολλά αναψυκτήρια και καφέ και είναι χώρος πολιτικών συγκεντρώσεων και ποικίλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Τα παραπάνω επιβλητικά κτίρια της οδού Μητροπόλεως στεγάζουν το ξενοδοχείο "Electra Palace" και το κινηματοθέατρο "Ολύμπιον".
- Ο Γάλλος αρχιτέκτονας Ερνέστ Εμπράρ, σχεδίασε την πλατεία το 1917, αμέσως μετά την μεγάλη πυρκαγιά που αποτέφρωσε το κέντρο της Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με τα σχέδια του Εμπράρ, η πλατεία -που θα ονομαζόταν Πλατεία Μεγάλου Αλεξάνδρου- θα είχε ένα μεγάλο άγαλμα του Αλέξανδρου στο κέντρο της και θα κατέληγε βόρεια στην Εγνατία, όπου θα χτιζόταν ένα επιβλητικό Δικαστικό Μέγαρο.
- Σήμερα η πλατεία και η προς βορράν συνέχειά της, η οδός Αριστοτέλους, επιδεικνύουν αρκετά από τα βενετσιάνικα, βυζαντινά και αραβικά στοιχεία που οραματίστηκε ο Εμπράρ, αν και οι απλοποιήσεις και τροποποιήσεις υπήρξαν πολλές. Η οριστική της διαμόρφωση έγινε κατά την δεκαετία του 1960

<https://www.youtube.com/watch?v=i8RH0AHRyAo>

Η ΑΝΩ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Άνω Πόλη αποτελείται από γραφικές γειτονιές με μικρές μονοκατοικίες αλλά και όμορφα αρχοντικά μακεδονίτικης αρχιτεκτονικής, αυλές γεμάτες λουλούδια, στενά καλντερίμια, δαιδαλώδη σοκάκια, πλατείες με παραδοσιακά καφέ και ταβερνάκια με νόστιμους ντόπιους μεζέδες, που θα σας ταξιδέψουν πίσω στο χρόνο ενώ στο τέλος της διαδρομής σας περιμένει η θέα του εκπληκτικού ηλιοβασιλέματος από ψηλά. Ξεκινώντας ουσιαστικά πάνω από την οδό Αγίου Δημητρίου, θα περάσετε και από σημαντικά μνημεία και εκκλησίες, ανάμεσα τους **Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO**, όπως η εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης, η Μονή Βλατάδων, ο Άγιος Νικόλαος ο Ορφανός, ο Όσιος Δαυίδ, ο ναός των Ταξιαρχών, το τζαμί Αλατζά Ιμαρέτ, το μαυσωλείο του Μουσά Μπαμπά.

Η Άνω Πόλη

- Άνω Πόλη της Θεσσαλονίκης αποτελεί τη Γ' Κοινότητά της και είναι κτισμένη σε δρόμο με βραχώδες έδαφος μεγάλων κλίσεων. Εκτείνεται από τη βόρεια πλευρά της οδού Αγίου Δημητρίου ως τα τείχη της Ακρόπολης – Επταπυργίου, ενώ ανατολικά, από τα τείχη επί της οδού Ελένης Ζωγράφου, έως δυτικά στην πλατεία Μουσχουντή (Παλιά Λαχαναγορά).
- Στην περιοχή βρίσκονται σημαντικά μνημεία όπως το Επταπύργιο, ο ναός του Οσίου Δαβίδ (Μονή Λατόμου), ο ναός του Αγίου Νικολάου Ορφανού, η Μονή Βλατάδων, η Εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης, ο Ναός των Ταξιαρχών, η Εκκλησία του Προφήτη Ηλία, το Βυζαντινό λουτρό στην πλατεία Κρίσπου, το Μουσείο Ατατούρκ, ο Τουρμπές Μουσά Μπαμπά και η κρήνη Τσινάρι.

Το Επταπύργιο (Γεντί Κουλέ)

- Το Φρούριο του Επταπυργίου, γνωστό και με την οθωμανική ονομασία **Γεντί Κουλέ** (Yedi Kule), βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο των τειχών της Θεσσαλονίκης, εντός της Ακρόπολης. Αποτελείται από δύο ενότητες: το βυζαντινό φρούριο, το οποίο συνθέτουν δέκα πύργοι, καθώς και τα νεότερα κτίσματα των φυλακών, που έχουν κτιστεί εντός κι εκτός του φρουρίου.
- Οι πύργοι της βόρειας πλευράς αποτελούν τμήματα του παλαιοχριστιανικού τείχους της Ακρόπολης, ενώ αυτοί της νότιας προστέθηκαν πιθανότατα κατά τους μεσοβυζαντινούς χρόνους, σχηματίζοντας τον κλειστό πυρήνα του φρουρίου.

Το Επταπύργιο (Γεντί Κουλέ)

- Γύρω στο 1890 το μνημείο χρησιμοποιήθηκε ως ανδρικές, γυναικείες και στρατιωτικές φυλακές.
- Οι φυλακές του Επταπυργίου είχαν αποκτήσει κακή φήμη κατά τη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά, της Κατοχής, και σε όλη την μεταπολεμική περίοδο, ιδίως στον Ελληνικό Εμφύλιο Πόλεμο και την χούντα των συνταγματαρχών.
- Το 1989 οι φυλακές μεταφέρθηκαν στα Διαβατά, και το Επταπύργιο αποδόθηκε στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού. Τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια για να αναστηλωθεί και στο χώρο πραγματοποιούνται καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Η Μονή Βλατάδων

- Η Μονή Βλατάδων ή Βλαττάδων ή Βλατταίων, είναι Σταυροπηγιακή Μονή στην περιοχή της Άνω Πόλης της Θεσσαλονίκης, 80 περίπου μέτρα από τα τείχη του Επταπυργίου. Είναι το μοναδικό μοναστήρι της βυζαντινής περιόδου της πόλης που εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα.
- Ιδρύθηκε κατά τα μέσα του 14ου αιώνα σε χώρο που πιθανώς να φιλοξενούσε παλαιότερο ναό, από τους αδελφούς Δωρόθεο και Μάρκο Βλαττή, μαθητές του Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου Παλαμά. Ως κτητόρισσα της Μονής φέρεται η αυτοκράτειρα Άννα Παλαιολογίνα, η οποία είχε ἐγκατασταθεί στη Θεσσαλονίκη το 1351 και παρέμεινε στην πόλη ως κυβερνήτης έως το τέλος της ζωής της.
- Το καθολικό της Μονής που σώζεται έχει διαφοροποιηθεί ριζικά από αυτό που αρχικά κτίστηκε στο πρώτο μισό του 14ου αιώνα. Από το αρχικό κτίσμα σώζεται μόνο το ιερό και λίγα άλλα αρχιτεκτονικά στοιχεία. Η νότια στοά του ναού και το μικρό πρόπυλο της δυτικής εισόδου κατασκευάστηκαν μόλις το 1907, σε νεοκλασικό ρυθμό.

Αλατζά Ιμαρέτ

Το **Αλατζά Ιμαρέτ** (τουρκικά: Alaca Imaret), που σημαίνει "Πολύχρωμο άσυλο", ή Ισ(χ)άκ Πασά Τζαμί είναι τζαμί του 15ου αιώνα και βρίσκεται στην οδό Κασσάνδρου βορειανατολικά της εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου, στη Θεσσαλονίκη.

Σύμφωνα με επιγραφή στην είσοδο του κτηρίου, το Αλατζά Ιμαρέτ ιδρύθηκε το **Φεβρουάριο του 1484** από τον Ινογκιολού Ισ(χ)άκ Πασά, ο οποίος ήταν Μεγάλος Βεζίρης επί Μωάμεθ Β' και αργότερα επί Βαγιαζίτ Β' βαλής της Θεσσαλονίκης

Ο χώρος λειτουργούσε ως **ιμαρέτ (πτωχοκομείο), μεντρεσές (ιερατική σχολή) και χώρος προσευχής** ενώ έλαβε σταδιακά τη σημερινή του μορφή. Το όνομα Αλατζά τα οφείλει στον πολύχρωμο μινιάρ του (αλατζά=χρωματιστός). Για την εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος, ο κτήτοράς του, παραχώρησε μεταξύ άλλων σημαντικό χρηματικό ποσό αλλά και τα μισά έσοδα από τη φορολόγηση της Γαλάτιστας της Χαλκιδικής. Μάλιστα, κατά τον 17ο αιώνα το Αλατζά Ιμαρέτ είχε αναδειχτεί ως ένα από τα σημαντικότερα ιδρύματα της πόλης. Το 1970, με αφορμή την κατάρρευση του βόρειου τμήματος του προστώου κατά το προηγούμενο έτος, πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά έργα συντήρησης τα οποία επαναλήφθηκαν το 1993-1996, περίοδο κατά την οποία έγινε μεταξύ άλλων και αποκατάσταση της εξωτερικής τοιχοποιίας

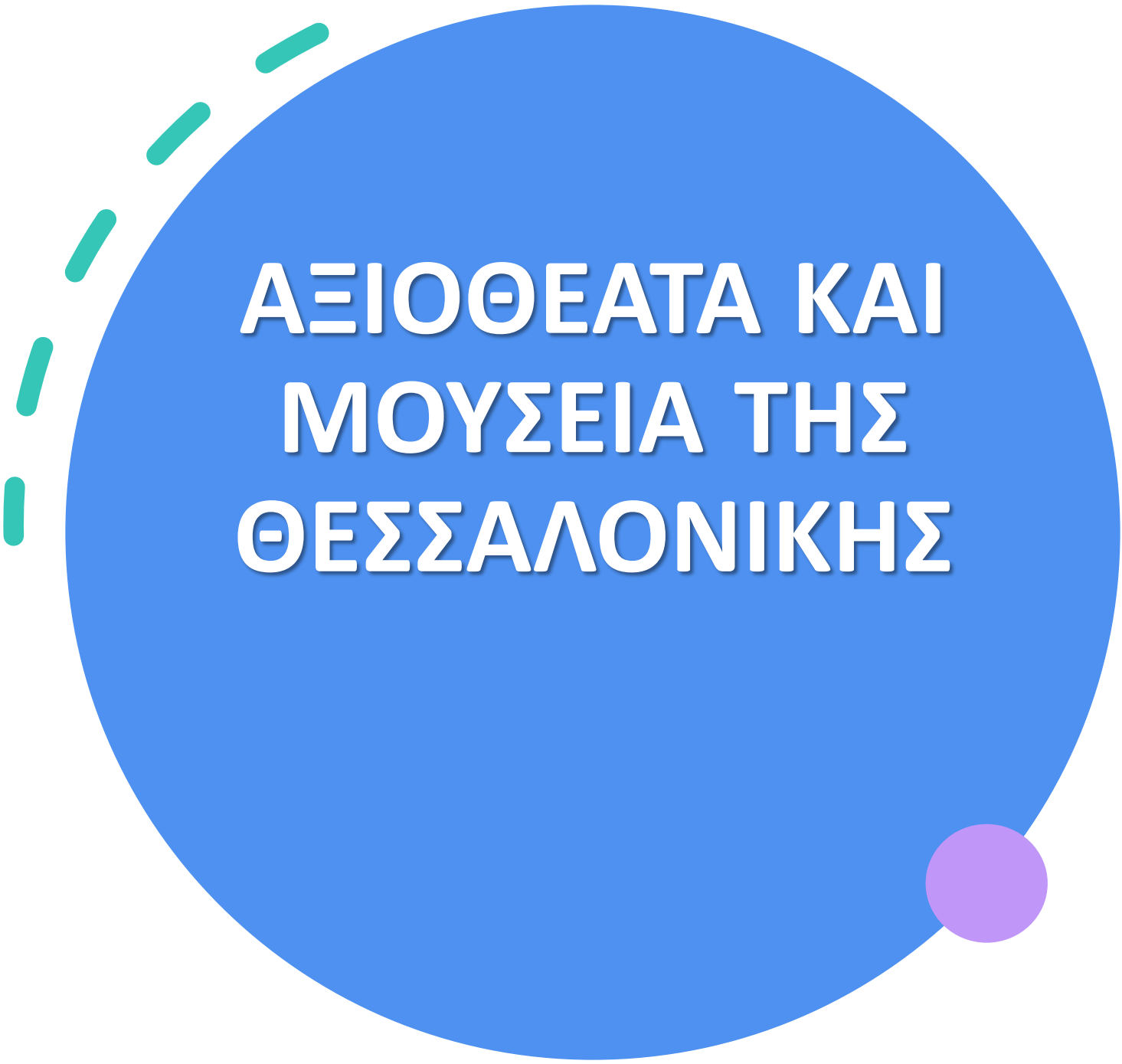
Το μνημείο ανακαινίστηκε και στερεώθηκε με τη φροντίδα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Σήμερα το Αλατζά Ιμαρέτ βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση και χρησιμεύει ως εκθεσιακός χώρος στον οποίο λαμβάνουν χώρα διάφορες εκδηλώσεις και περιοδικές εκθέσεις.

Μουσείο Κεμάλ Ατατούρκ

- Το Μουσείο Μουσταφά Κεμάλ είναι μουσείο της Θεσσαλονίκης και στεγάζεται στο σπίτι όπου πιθανολογείται πως γεννήθηκε ο Μουσταφά Κεμάλ, επονομαζόμενος και Ατατούρκ, δηλαδή «πατέρας των Τούρκων». Βρίσκεται στην οδό Αποστόλου Παύλου, πίσω από το τουρκικό Προξενείο.
- Το μεγαλύτερο μέρος της επίπλωσης είναι αυθεντικό. Χρειάστηκε να αντικατασταθούν κάποια έπιπλα που έλειπαν με άλλα, που πήραν από το Μαυρωλείο του Κεμάλ και από το Τοπ Καπί στην Κωνσταντινούπολη. Στους τοίχους οι επισκέπτες βλέπουν πολλές φωτογραφίες από διάφορες φάσεις της ζωής του αναμορφωτή των Τούρκων.
- Το 1981 το κτήριο ξαναβάφτηκε στο αρχικό ροζ χρώμα που είχε.
- Αποτελείται από δύο ορόφους. Στον πρώτο όροφο βρίσκεται το σαλόνι για τους ξένους, το δωμάτιο της μητέρας του Κεμάλ, το καθιστικό και η κουζίνα. Ο δεύτερος όροφος περιλαμβάνει το δωμάτιο στο οποίο γεννήθηκε ο Κεμάλ, το 1881. Σε άλλο δωμάτιο εκτίθενται τα προσωπικά αντικείμενα του Ατατούρκ και στον τοίχο είναι κρεμασμένα έγγραφα από το σχολείο του.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο Λευκός Πύργος

- Ο Λευκός Πύργος είναι οχυρωματικό έργο οθωμανικής κατασκευής του 15ου αιώνα. Υψώνεται στην παραλία της Θεσσαλονίκης και αποτελεί το μνημείο – σύμβολο της πόλης. Η ακριβής χρονολόγησή του δεν είναι γνωστή, θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι κτίσθηκε στα τέλη του 15ου αιώνα, μετά την κατάκτηση της Θεσσαλονίκης από τους Τούρκους, αντικαθιστώντας παλαιότερο βυζαντινό πύργο, του 12ου αιώνα.
- Στην αρχή ονομαζόταν **Πύργος του Λέοντος**, όπως αναφέρει τουρκική επιγραφή του 1535-1536, η οποία υπήρχε στην είσοδό του εξωτερικού περιβόλου (τώρα κατεδαφισμένος) και η οποία μάλλον αναφερόταν στη χρονολογία κατασκευής του περιβόλου. Από τον 17ο αιώνα και μετά ονομαζόταν ανεπίσημα **Φρούριο της Καλαμαριάς** και **Πύργος των Γενιτσάρων**. Μετά την διάλυση του τάγματος των Γενιτσάρων το 1826, αποκτά το όνομα Kanli-Kule (Κανλί Κουλέ), δηλαδή **Πύργος του Αίματος**, λόγω των σφαγών από τους Γενιτσάρους. Το όνομα διατηρείται και μετά το 1826 λόγω της λειτουργίας του ως φυλακή μελλοθανάτων βαρυποινιτών και τόπο βασανιστηρίων, οι οποίοι συχνά εκτελούνταν από τους Γενιτσάρους γεμίζοντας με αίμα τους τοίχους. Κατά μία εκδοχή, το σύγχρονο όνομά του φαίνεται να το πήρε όταν ένας Εβραίος κατάδικος, ο Nathan Guidili, τον ασβέστωσε με αντάλλαγμα την ελευθερία του, το 1891.

Ο Λευκός Πύργος

- Γύρω από τον πύργο υπήρχε χαμηλός οκταγωνικός περίβολος (προτείχισμα) με τρεις επίσης οκταγωνικούς πύργους, το οποίο κατεδαφίστηκε στις αρχές του 20ου αι. Ο περίβολος αυτός χρησίμευε κυρίως για να προστατεύει τον Πύργο από τη θάλασσα αλλά θεωρείται πιθανή η χρήση του και για την τοποθέτηση βαρέων πυροβόλων τα οποία θα έλεγχαν την ακτογραμμή και το λιμάνι.
- Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Λευκός Πύργος στέγαζε το κέντρο διαβιβάσεων των Συμμάχων, ενώ το 1916 χρησιμοποίησαν έναν όροφο του για τη φύλαξη αρχαιοτήτων από αρχαιολογικές εργασίες στη ζώνη ευθύνης του βρετανικού εκστρατευτικού σώματος. Τα επόμενα χρόνια, μέχρι και το 1983, ο Λευκός Πύργος χρησιμοποιήθηκε ως χώρος εγκατάστασης της αεράμυνας της πόλης, ως εργαστήριο Μετεωρολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και ως έδρα των συστημάτων Ναυτοπροσκόπων της πόλης. Στις 25 Μαρτίου του 1927 ο πρωτοπόρος ραδιοφωνικός παραγωγός Χρίστος Τσιγγιρίδης (1877-1947) πραγματοποίησε την πρώτη του ραδιοφωνική εκπομπή με την κεραία του Ναυτικού που ήταν εγκατεστημένη στο κτήριο.
- Από το 2008 στεγάζει μόνιμη έκθεση αφιερωμένη στην ιστορική διαδρομή της πόλης από την ίδρυση της μέχρι τη σύγχρονη εποχή

<https://www.youtube.com/watch?v=IDXUOnAs5QI>

<https://www.youtube.com/watch?v=nWHz0f9wvkE>

Οι Ομπρέλες του Ζογγολόπουλου

- Το γλυπτό **Ομπρέλες του Γιώργου Ζογγολόπουλου** αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά εικονογραφικά μοτίβα του καλλιτέχνη. Ομπρέλες βρίσκουμε τοποθετημένες στη Νέα Παραλία της Θεσσαλονίκης, στο ύψος του αγάλματος του Μεγάλου Αλεξάνδρου πλησίον του ξενοδοχείου Μακεδονία Παλλάς, στην είσοδο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, καθώς και στην είσοδο του Παλαιού Ψυχικού (στον Φάρο), περιοχή που έχει συνδεθεί με τον Ζογγολόπουλο καθώς εκεί βρισκόταν το σπίτι του, το οποίο σήμερα αποτελεί την έδρα του ομώνυμου Ιδρύματος που ο ίδιος ίδρυσε λίγο πριν πεθάνει και στο οποίο κληροδότησε όλη του τη συλλογή και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του έργου του.

Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 2000 με σκοπό την συγκέντρωση των τεκμηρίων και κειμηλίων που δεν καταστράφηκαν στο Ολοκαύτωμα, τη διατήρηση της μνήμης των θυμάτων και την έρευνα για την παρουσία των εβραίων στη Θεσσαλονίκη. Στις συλλογές του περιλαμβάνονται επιτύμβιες πλάκες από το κατεστραμμένο Ισραηλιτικό Νεκροταφείο, οικοδομικά μέλη από συναγωγές που κατεδαφίστηκαν από τις γερμανικές αρχές κατοχής, θρησκευτικά αντικείμενα, παλαιά και σπάνια βιβλία στην εβραϊκή γλώσσα, οικογενειακά κειμήλια, κετουμπότ, δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα σχετικά με το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ιδιωτικές επιστολές, ενδυμασίες, υφάσματα, τραπεζομάντιλα, βιβλία καθώς και βιβλιάρια τραπεζικών καταθέσεων (ως το 1940). Επίσης, το μουσείο διατηρεί τη μοναδική υφιστάμενη συλλογή προπολεμικών οικογενειακών και σχολικών φωτογραφιών, σχηματισμένη από δωρεές που συνεχίζονται και διαθέτει τη σημαντικότερη συλλογή επιχειρηματικών τεκμηρίων από τη Θεσσαλονίκη.

Στον πρώτο όροφο εκτίθεται η ιστορία της εβραϊκής παρουσίας στη Θεσσαλονίκη από την ίδρυση της μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ενώ στον ίδιο όροφο, παρουσιάζεται και η θρησκευτική, καθημερινή και οικονομική ζωή των Εβραίων της πόλης. Ένας ειδικός εκθεσιακός χώρος αναφέρεται στο Ολοκαύτωμα, όπως επηρέασε την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης στο σύνολο της. Αξιόλογη είναι η μεγάλη ψηφιακή συλλογή τεκμηρίων σχετικά με την επιχειρηματικότητα των εβραίων της Θεσσαλονίκης.

Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Όψεις του πολιτισμού που αναπτύχθηκε στη Μακεδονία, κυρίως στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και των όμορων νομών, από την αυγή της προϊστορίας μέχρι την ύστερη αρχαιότητα φωτίζονται μέσα από την εκθεσιακή δραστηριότητα του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης. Στις συλλογές του περιλαμβάνονται αντικείμενα και ανασκαφικά σύνολα από έρευνες, οι οποίες έχουν διενεργηθεί από την Αρχαιολογική Υπηρεσία σε ολόκληρη τη Μακεδονία από το 1912 μέχρι σήμερα. Η παρουσίαση των εκθέσεων είναι απόλυτα ανθρωποκεντρική, αναπαριστώντας τη ζωή και την καθημερινότητα των ανθρώπων που έδρασαν κάποτε σε αυτή την περιοχή της Ελλάδας. Οκτώ ενότητες συνθέτουν την εκθεσιακή πρόταση του Μουσείου, μέσω της οποίας ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή με τον κόσμο της αρχαίας Μακεδονίας, τον πολιτισμό και τους ανθρώπους της:

1. Προϊστορική Μακεδονία
2. Προς τη γένεση των πόλεων
3. Η Μακεδονία από τον 7ο αι. π.Χ. έως την ύστερη αρχαιότητα
4. Θεσσαλονίκη, Μακεδονίας μητρόπολις
5. Ο χρυσός των Μακεδόνων
6. Μακεδονία: από τις ψηφίδες στα pixels
7. Αγρός-Οικία-Κήπος-Τόπος
8. Μνήμη και ... Λίθοι

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης είναι χώρος πολιτισμού, μάθησης, εκπαίδευσης, επιστήμης και επικοινωνίας. Προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα, παρουσιάζει περιοδικές εκθέσεις με θέματα που αντλούνται από τον αρχαίο αλλά και τον σύγχρονο πολιτισμό, προωθεί την αρχαιολογική έρευνα και οργανώνει θεματικά εργαστήρια, διαλέξεις, σεμινάρια και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις. Στεγάζεται από το 1962 σε κτήριο του αρχιτέκτονα **Πάτροκλου Καραντινού** και είναι κηρυγμένο ως διατηρητέο μνημείο νεότερης κληρονομιάς, καθώς αντιπροσωπεύει ένα από τα πιο χαρακτηριστικά δείγματα του μοντερνισμού στην Ελλάδα.

Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης

<https://www.youtube.com/watch?v=SkUWQAdqP64>